

ב-21 באוגוסט ימלאו תשע שנים לפלישה הסובייטית לצ'כיה

נולד ב-1923 בעיר פילז'ן. למד רפואה בפראג, זוכה בשם עולמי ברופאי-אנתולוגיה. החזק מפרסם שירי רה בהגיעו לגיל 30. שירתו היא אכספרימנטאלית, הנתמכת רבות בדוגמות מעיסוקיו המדעיים. ה' בולטים בספריו: "שירת היום" (1958), "בוא ופתח את השער" (1961), "במקום שנורה הדם" (1963).

דימעה שחורה זולגת מרקיע וטוענת: אני ציפור. למטה טווה עכביש משהו כמו קורי אהבה מתקרב וואמר: אני הדממה. ליד הלוח סרוח סוס לאומני-דמוקראטי במעילו והוא תוזר ואומר, מרגל באוזניו לכל עבר, תוזר ואומר: אני מנועי ההיסטוריה ואנו מלבו אהבים קידמה ואומץ ואת טעם הגבורה. מתחת לדלת הכיתה זולג זרביב דק של דם. כאן מתחיל טבח התמימים.

נוסח עברי: ד. ע. מירוסלאב הולוב, משורר צ'כי

ולחכיח באינות ובמופתים עד כמה גדול הסבל היהודי לעומת הסבל הערבי, תוך שהוא מאמץ את לשון הפריץ הנחער ב' אריסיו ומסביר לפלסטינים: "כן, זה מר- כא, משפיל, לחיות בשוליים, באזור ה' אפר של ההיסטוריה, להיות מכשיר המ' מולטל על-ידי המציאות... התנהגותכם מזנית כסבל הערבי, ושלי כסבל היהודי... וחורר חלילה. מצער לראות את מדי-הסבל של ויזל, המושחתת על מיסחור הסבל, מצוג כבולי על סולם לאומי. אם כך, מוטב שוויל יניח לנו ולפלסטינים וישיב את מצפוננו לגני-יורק להתמודד בה עם הסבל הפור- טוריקאני, השחור והאינדיאני - ולעז- תיר אותנו במחשבה על סבל של, בני- אנוש."

אנתולוגיה מודרנית

השעור

מאת: מירוסלאב הולוב

עץ נכנס לכיתה ומדיעה בקידה: אני עץ.

ארי יזל איזור אפור של היסטוריה

חח עם שימפונז פרס, שר-הביטחון לשעבר ושאל אותך את השאלות המרטיטות: "אתה, מצביא צבאית ישראל. האם כ' עניין, להיות שר-הביטחון של ממשלת ישראל היום זו חוויה דתית?... כשאתה מחליט החלפת שמי ידע מה יוצא מזה, אתה קושה את זה ביהודי, או כשריביט- חון?...?" ועוד כהנה וכהנה.

בשבוע שעבר זיכה אותנו אלי ויזל שוב בגיחוחו, וזאת ברשימה שכותרתה: "אל צעיר ערבי-פלסטיני" שכולה מיס- מך רוטט של התחסדות צבושה ותרגילי ייפוף-נפש שבמהלכם טורח ויזל לגסות

מזלי היה שנולדתי במעמד העובדים... עוד מילדות רציתי להימלט

מאנגליה... כאשר אנשים קוראים הם מבצעים פעילות חיובית. הם

פאסיביים כאשר צופים בטלוויזיה. ויותר מזה. הם מנצלים על-ידיה..."

בדידותו של הסופר למרחקים ארוכים

שאת מתשוקתי, עוד מימי הילדות, היתה להימלט מאנגליה. אולי כאן המקום לציין שעד שהגעתי לגיל 23 או 24 לא היה לי מה שקרוי, "מצפון-אינטלקטואלי" - אלא רק אינסטינקט שאיפשר לי לראות את אנגליה מרחוק. כאשר הגעתי לפאלמה דה-מאיוורקה היה לי ולאשתי כסף לחיות שם ולא היה לנו כסף לשוב לאנגליה. כך שיצאתי לשישה חודשים, וחייתי שם שש שנים.

אבל החיים משמשים מיסגרת שבה לכל אחד יש היכולת להסתגף לשיטה, או למיסגרות, ורק למעטים יש כוח מיוע המאפשר להם ללכת בדרכם שלהם ולא להשתלב. אני, כסופר, זקק לתחושה של אי-תלות. עבורי, להיות סופר - משמעו להיות מבודד.

העכברושים

היכן הם עכשו? כבר לא במחנרת / הם חיים באיברסיות ומיידים / הכרות מדרגיות / על כל אוזן נקיה מנח פרגלי-הישב / (הם גם לא יועלבו בקוראם / זאת / הרי לא יהיו את עצמם / ואפילו אם תקציבום אלה חולפים לעיניהם כחרוזים) / ספר פטאי טיטי התפוס בלא פחד / שקרנים פיקחים המחפשים אחר האמת / אהבה והוכחה עקרות כעו / הנראות רקובה מהשוואה לפרגלי-הישב / בלבן וחדרים בוקקים / של מרה מקמברידג', בספר יש מצבות / בלתי-נמנות, מצבות של מורים שנמשו אף-על-פי שנלחמו / בעבור התחלה בהירה לתרוחב חדש: אפר לאפר ועפר לעפר ואב חומן אינו יכול לעשות זאת / מישהו חיוב.

ראה כיצד אתה מניף ומנופף בינו סטייטסמנטו שלך / (המגולל די חוק כרי לשמש כנשק) / נגד האיטליקים והגרמנים / פראנקי, צ'אנג קאי שק וסינגמאן ריי / (אל תטעו, אינו מסכים לכל זאת - / העולם החופשי) מחוק ברזשם אחר / ריקבון משערי המערב) / מה מציב את עניין ומעורר אותן / לאמילה חדש של השכל / בהסכמתך? יד שמאל לחצה יד ימין / כיצד אתם סוערים בקוררוח / על הקרב הגדול כבוראפשו / וצופים באי-אלו רעיונות הממזים ומפוררים - / המשות של אלה שאתם מחסים בצמרי-גפן; / אתם הרי מקווים לראות נקמה ברפסיה / אך היכן הלקה עבורנו? / הפועל האנגלי, עסק, פיקח ודאים / אהב אמחות, סימלי ים, שלוש וידי-חוקה" / האם שכתתם את דיורי סט. פאנקריאס / המתפרשים מול השטרים בקרב לילי? והנה נע קולי מהפירות היוזי..."

(מתוך, העכברושים)

כתבתי את הפואמה, "העכברושים" אחרי שש שנות היעדרות מאנגליה. זוהי פואמה אנרכיסטית- גיהיליסטית שהיא גם מיתית. כתבתי אותה במהירות, וראיתי אותה בתוך העיניים. זוהי הצהרה של השקפת-עולם, של ביקורת, של מעקב אחר תברה הדחושה בתוך עצמה.

אלאן סיליטו (49) נולד בנוטינגהאם, אנגליה. הוא עזב את בית-הספר בגיל 14, ועבד בבית-חרושת עד גיוסו לחיל-האוויר הבריטי. במשך שנתיים שירת במאלאיה. אחרי מלחמת-העולם השנייה נשא אשה ועבר להתגורר בפאלמה דה-מאיוורקה, שם התיידד עם הסופר והמשורר רוברט גרייבס (מחבר, "אני קלאו- דיוס") שעודד אותו לכתוב. ספריו הנוודעים של סיליטו הם: "מוצאי-שבת ובוקר יום אל-ף" (הוסרט בכיכובו של השחקן אלברט פיני. מהדורה עיברית של הספר ראתה אור בהוצאת, "ספריית-פועלים"), ו"בדידותו של הרץ למרחקים ארוכים" (הוסרט בכיכובו של השחקן תום קורטני). באחרונה ראה אור בארצות-הברית ספרו, "בין-האלמנה", שלדעת מבקרים אמריקאים ש- הרעיפו עליו שבחים רבים, דן בבעייה המרכזית של החיים האנגלים: בעיית הרגש הבלתי-מפותח המעוות את מיכלול היחסים המיניים, האיתם והחברתיים. מלבד ספרים אלה פירסם סיליטו עוד 17 ספרים, רו- מנים, קבצי-סיפורים, אסופות-שירים ורישמי-סע. בימים אלה שוהה אלאן סיליטו עם רעייתו המשוי- ררת רות פינלייט ב,משכנות שאננים" בירושלים. על דרכו הסיפורית והשקפת-עולמו, סיפר בתשובה לשא- לות, "העולם הזה":

להימלט מאנגליה

קשה להגדיר מהו, מימסד-סיפורתי ואם אני משתייך עליו. אם אתה כותב ומפרסם במשך 20 שנים, בעל-כרחך אתה הופך לחלק ממימסד-סיפורתי. איני שייך לשום קבוצה סיפורתית, וזאת למרות שמבקרים רבים טרוו וניסו להעמיד אותי בשורה אחת עם ג'והן אסברון וסופרים דומים. עד היום זוכר המימסד הסיפורתי באנגליה שפעם הדבקה עלי תווית של, "סופר מעמדה-הפועלים".

בניגוד לגורמות מקובלות בסיפורת-האנגלית - לא עשיתי את דרכי דרך האוניברסיטות. המסלול היה שונה לזמן הרגע שבו פורסם סיפרי הראשון, "מוצאי- שבת ובוקר יום אל-ף". הגירסה הקולנועית של הספר עזרה לי. גם נמכרו באנגליה יותר ממיליון עותקים של הספר. הסיבה להצלחת הספר, ואלה שאחריו, היא כנראה תיאורי את מעמד-העובדים, מנקודה שעדיין לא עסקי בה. צ'ארלס דיקנס אתרים תיארו את מעמד- העובדים באנגליה, אלא שהם עשו זאת במבט מגבוה. הם עשו זאת טוב. מזלי היה שגילדתי במעמד-העובדים, כך שכל חושי הרו שם, והיה בידי חומר שאינו נראה ממשוף הציפור.

החינוך שלי היה שיטחי, כך שנאלצתי ללמד את עצמי לכתוב אנגלית נכונה. יחד עם זאת לא חונכתי להבע את עצמי באוניברסיטה, שמעניקה את החינוך האנגלי הקלאסי. לעומת זאת, הנסיבות המעמדית לימדו אותי להביע את עצמי בפוחה. בחוגים מסויימים אין מתייחסים אל כאל סופר, היות שאין לי הרקע התברתי המתאים - יש להנח שאלו הייתי בוגר באכספריד או קמברידג' היה לסיפורים שלי ערך רב יותר.

לפני שהצלחתי לפרסם את, "מוצאי-שבת ובוקר יום אל-ף" חיברתי שישה ספרים על חיים אכסי-פטרתי- טיים דמויניים, והייתי נתון להשפעות של אלדוס האקס- ליי, פירסטר ופיוור דוסטויבסקי. דרך ההשפעות הגעתי לסיפור הקצר, שם פיתחתי סיגנון שהוביל אותי ליציאה מתוך אותן השפעות. "מוצאי-שבת ובוקר יום אל-ף", הבנוי במיסגרת של רומן, מבוסס בעצם על שישה סיפורים קצרים שאיש לא רצה לפרסמם בלונדון, ואני עיבדתי אותם לסיפור רחב יותר.

אני מנוכר לגמרי באנגליה, לכן עברתי זמן-מה אחרי שחרורי מהצבא להתגורר בפאלמה דה-מאיוורקה. מצאתי שם את רוברט גרייבס, שעבר להתגורר שם כבר בשנות ה-20 כדי להתחמק מן המימסד הביקורתי האנגלי**. הוא עודדני להתמיד בכתיבתי. עלי לציין

* מחבר הבט אחורה בזעם שגם הוא דן במליטה של גיבור בן מומד-העובדים מהשתלבות במעמדות האח- רים באנגליה. ** גרייבס פירסם אז את סיפרו "Good-Bye To All That", שבו הוא מנמק את, "פרישתו" מאנגליה.